

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tal-15 ta' Gunju, 2009

Avviz Numru. 622/2000/1

**Ir-Reverendu Dun Karm Busuttil
Vs**

Anthony Caruana

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mill-attur fil-15 ta' Mejju 2000 fejn talab lil din il-Qorti li tikkundanna lill-konvenut li jhallsu in linea ta' danni s-somma ta' tliet mija u tmenin lira Maltija (Lm380) billi pprovoka proceduri penali fil-konfront ta' l-attur u dan b'qerq jew bi htija meta ma kienet tezisti l-ebda raguni valida ghat-tehid ta' proceduri bhal dawn, konkjuzi bil-liberazzjoni tal-istanti bid-decizzjoni tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-7 ta' Lulju 1997.

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-ittra ufficjali tal-14 ta' Frar 2000 kontra l-konvenut li gie ngunt ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Anthony Caruana fejn eccepixxa:

1. Illi qabel xejn, l-attur ghandu fuqu l-piz u l-oneru li jipprova l-allegazzjoni ta' qerq jew htija u li ma kienetx tezisti raguni valida ghall-proceduri;
2. Illi subordinatament, u minghajr pregudizzju tal-premess, l-azzjoni hija nfondata fid-dritt u fil-fatt; mhix minnha l-allegazzjoni ta' qerq jew htija, jew li ma kienetx tezisti raguni valida ghall-proceduri; l-esponent agixxa fuq konsult legali, u d-decizzjoni jekk jittiehdux il-proceduri kienet fil-gurisdizzjoni esklussiva tal-awtorita' tal-Pulizija u ta' l-Avukat Generali li nvestigaw u hadu d-decizzjoni li jipprocedu, f'liema decizzjoni l-esponent ma kellux sehem;
3. Illi effettivament il-proceduri gew provokati mill-agir tal-attur, kif jigi sottomess waqt is-smiegh tal-kawza;
4. Illi minghajr pregudizzju tal-premess l-azzjoni ezercitata mill-attur hija perenta a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kodici Civili (Kap 16);
5. Illi ghalhekk u fi kwalunkwe kaz, id-domanda ghandha tigi respinta bl-ispejjez kontra l-attur; b'riserva ta' kull eccezzjoni ohra jekk ikun il-kaz u ghad-danni kontra l-attur.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kawza l-attur qiegħed jitlob il-hlas tad-danni wara li allega li l-konvenut kien instiga proceduri kriminali fil-

konfront ta' l-attur u dana b'qerq peress li ma kienet tezisti l-ebda raguni valida ghat-tehid ta' dawk il-proceduri. Din it-talba saret wara li l-attur gie liberat mill-Qorti Kriminali bis-sentenza tas-7 ta' Lulju 1997 fejn il-Qorti tal-Magistrati rreferiet ghax-xhieda ta' Anthony Caruana l-konvenut odjern u qalet fost affarijiet ohra *"....din il-Qorti ma tistax tittollera agir simili illi tigi wzata ghal skopijiet parteggani u li jigi utilizzat il-kamp serjissimu tal-ligi kriminali sabiex titqiegħed pressjoni fuq persuna."* Fis-sentenza tagħha l-Qorti Kriminali ddeskriviet l-agir tal-konvenut bhala att kriminali per se u hegget lill-Pulizija tinvestiga lill-konvenut. Ma rrizultax minn dawn l-atti jekk il-Pulizija fil-fatt wettqitx tali nvestigazzjoni u jekk iva x'kien ir-riżultat tagħha.

Minkejja illi din il-kawza giet kombattuta fuq il-meritu fejn gew esebiti diversi dokumenti u nstemghu hafna xhieda, qabel ma l-Qorti tikkunsidra l-meritu trid tiddisponi mill-eccezzjoni ta' preskrizzjoni mqajjma mill-konvenut fin-nota ta' l-eccezzjonijiet tieghu.

Ikkunsidrat:

Illi f'din l-eccezzjoni l-konvenut qiegħed jinvoka l-artikolu 2153 tal-Kodici Civili fejn ighid li *"l-azzjonijiet għall-hlas tal-hsarat mhux ikkagunati b'reat taqa' bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn"*. Filwaqt li fin-nota tieghu l-attur ma jagħmel l-ebda kumment dwar din l-eccezzjoni, il-konvenut minn naha l-ohra qiegħed jattribwixxi favur tieghu z-zmien preskrittiv peress li għaddew aktar minn sentejn minn dakinhar li nghatat is-sentenza u l-prezentata ta' l-avviz. Il-Qorti jidhrilha illi dan l-argument tal-konvenut mhuwiex mingħajr fundament.

Ikkunsidrat:

Irrizulta mill-provi illi minkejja illi fis-sentenza tagħha l-Qorti tal-Magistrati ccensurat bil-kbir l-operat tal-konvenut, imkien ma rrizulta illi dan fil-fatt instab hati ta' xi qerq jew inkella rapport falz. Jekk l-attur kellu xi drittijiet x'jipprotegi allura dan kien il-mument li seta' jistitwixxi proceduri halli jirkupra d-danni li allegatament soffra bl-agir tal-konvenut,

anke jekk finalment ma jigix ippruvat jew ma jirrizultax illi l-konvenut kien hati ta' xi qerq jew rapport falz. Fin-nota tieghu l-konvenut ikkwota s-sentenza John Caruana vs Christian Runza deciza mill-Qorti Civili fis-7 ta' Meju 1999 fejn qalet illi *"it-terminu preskrittiv għall-azzjoni civili jghodd mill-gurnata ta' l-incident in kwistjoni u mhux mill-gurnata tas-sentenza li kkonfermat il-htija tar-reat"*. Bir-rispett il-Qorti ma tahsibx li din il-kawza tapplika f'dan il-kaz peress li m'hemmx mument storiku bhal incident tat-traffiku li wiehed jista' jabbina mieghu bidu ta' terminu.

Aktar vicin hemm il-kawza Mario Galea vs John Attard et deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fis-26 ta' Meju 2004, fejn il-konvenut John Attard instab hati ta' rapport falz mill-Qorti tal-Magistrati meta kien ippermetta lil Godwin Attard minorenni li jsuq karozza li sussegwentement kienet involuta f'incident u John Attard deher għall-Pulizija bhala s-sewwieq. Mario Galea għalhekk fittex lil John Attard għad-danni u kkjama fil-kawza lil Godwin Attard li eccepixxa l-preskrizzjoni tas-sentejn. Il-Prim Awla qalet illi s-sentejn jibdew ighoddu minn meta nghatat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati dwar konferma ta' rapport falz u mhux minn meta saret il-habta. Din il-Qorti thoss li tista' tagħmel analogija ma' dan il-kaz peress li tezisti dikjarazzjoni gudizzjarja fejn il-konvenut gie censurat bl-agir tieghu. Izda minkejja li l-Qorti ma marritx fl-estremi illi tiddikjara lill-konvenut responsabbli għall-agir qarrieqi u halliet il-Pulizija sabiex tinvestiga u peress illi ma rrizultax jekk dawn l-investigazzjonijiet fil-fatt saru, allura f'dan il-kaz il-mument storiku, meta skatta d-dritt ta' l-attur illi jagixxi fil-konfront tal-konvenut, kien dakinhar illi nghatat is-sentenza mill-Qorti tal-Magistrati. Bejn dik is-sentenza u l-ewwel att gudizzjarju li nterrompa l-preskrizzjoni huwa proprju l-avviz odjern li gie pprezentat fil-15 ta' Meju 2000, aktar minn sentejn stabbilit mill-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili fejn allura l-eccezzjoni ta' preskrizzjoni tisthoqq li tkun milqugħa.

Għal dawn il-motivi,

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi illi filwaqt li tilqa' r-raba' eccezzjoni ta' preskrizzjoni tal-konvenut, tichad it-talba ta' l-attur, bl-ispejjez kontra tieghu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----